A woman with dark hair, wearing a light green headband, a matching long-sleeved tunic with rolled-up sleeves, and wide-leg trousers, is walking barefoot on a beach of dark pebbles. She is looking down and to the left. A light blue scarf is draped over her shoulders. The background is a soft, hazy landscape under a pale sky.

Vier vriendinnen
Vier verhalen
Een waarheid

Penelope J. Stokes

Belofte

BELOFTE

Penelope J. Stokes

Belofte

redrose roman

Met dankbare waardering voor
mijn agent Claudia Ross, mijn uitgever Michelle Rapkin
en mijn eigen dierbare kring van genade
Cindy, Kay en Kirstin.
Jullie hebben vraagtekens gezet
bij mijn vooropgezette opvattingen
en zijn met me meegelopen door de donkere nacht van de ziel,
hebben mijn hart voor nieuwe hoop geopend
en me inspiratie gegeven voor dit boek.
Allemaal zijn jullie goede vriendinnen en geweldige vrouwen.
Dank jullie wel.

© Kok Omniboek – Kampen, 2010

Postbus 5018, 8260 GA Kampen

www.kok.nl

Originally published in English under the title *Circle of Grace* by Penelope J. Stokes

© Penelope J. Stokes, 2004

Published by Broadway Books, a division of Random House, Inc., 12265 Oracle Boulevard, Suite 200, Colorado Springs, Colorado 80921, USA.

This translation published by arrangement with Sterling Lord Literistic, Inc.

Vertaling: Tineke Yürümez

Omslagontwerp: Julie Bergen

Omslagillustratie: PhotoAlto/Wildcard Images/Hollandse Hoogte

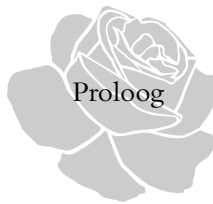
Grafische verzorging: Rem Polanski

ISBN 978 90 5977 547 3

NUR 302

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without the prior written permission of the publisher.

De belofte

*Asheville, North Carolina
Dertig jaar geleden*

In een spaarzaam verlichte hoek van restaurant *Kelso* zaten vier jonge vrouwen rondom een grote, ronde tafel, die vol stond met de resten van een maaltijd, halfvolle koffiekopjes en een paar lege wijnflessen. Diploma's in kartonnen mappen stonden tegen een van de flessen, en de zwarte toga's van de afstudeerplechtigheid waren lukraak over de leuning van een lege stoel gegooid. Het geanimeerde gelach en gepraat rondom die tafel leidde tot lichtelijk afkeurende blikken van klanten die in de buurt zaten.

'Dames,' onderbrak de ober hen met een glimlach, 'vergeef me dat ik stoer.' Hij haalde als een goochelaar een fles niet al te dure champagne en een zilverkleurige koeler van achter zijn rug tevoorschijn. 'Complimenten van de manager, met onze felicitaties.'

De kurk sprong met een knal van de fles, drie van de vrouwen juichten en de ober verdween.

Een langbenige, blonde en gebruinde jongedame in een gebloemde zonnejurk stond op. 'Een toast!', zei ze terwijl ze het glas hief.

'Kom op, Lovey, vind je niet dat je genoeg gehad hebt?'

De blondine keek omlaag. 'Wees nou geen spelbreker, Grace. Ik weet dat je gewoonlijk niet drinkt, maar je woont nu al bijna vier jaar bij ons drieën. Ik zou toch denken dat je nu wel geleerd had een beetje te fuiven.' Ze keek naar de andere twee. 'Liz? Tess? Help me eens even.'

Liz en Tess wisselden een blik. 'Het is wel ons afstudeerfeest', zei Tess.

'Ja', stemde Liz in, wat luider. 'En gezien de toestand in de wereld kunnen we maar beter een beetje genieten nu we daar de kans voor hebben. Kennedy is dood. King is dood. Nixon zit in het Witte Huis. We zouden allemaal wel eens om zeep geholpen kunnen worden voor onze eerste reünie.'

'Lekker opwekkend.' Lovey trok een gezicht in de richting van Liz. 'Kunnen we de politiek vanavond vergeten? Nou, hoe zit het met die toast?'

Grace gaf schouderophalend en glimlachend toe. 'Al goed, al goed.' Ze wierp een blik op de champagnefles. 'Misschien een klein beetje.'

Ze stonden op en hieven hun glazen.

'Op ons allemaal', zei Lovey terwijl ze met wat onvaste hand het bruisende glas hief. 'Allereerst op Liz Chandler, een vrouw die is voorbestemd om de wereld te veranderen.'

Liz grijnsde en knikte. 'Ten goede, mag ik hopen. Er is zeker verandering nodig.'

Lovey richtte zich tot Tess. 'En op Tess Riley, toekomstig winnares van de Nobelprijs voor literatuur.'

Tess lachte. 'Nou, misschien een heel klein Pulitzerprijsje.'

Liz hief haar glas in de richting van Tess. 'Vergeet ons niet wanneer je eenmaal beroemd bent.'

'En dan als laatste, maar zeker niet als minste, op Grace Benedict,' vervolgde Lovey, 'onze eigen hoedster van de waarheid. De-gene die ervoor heeft gezorgd dat we eerlijk zijn gebleven. Je hebt ons de weg gewezen, ook toen we die niet gevolgd hebben.'

'Wacht, we zijn nog niet klaar', onderbrak Liz haar. 'Op Amanda Love. Schoonheidskoningin. Cheerleader. Zeer waarschijnlijk succesvol ...'

‘Stop maar, Liz.’ Lovey boog haar hoofd.

‘En de beste vriendin die iemand zich maar kan wensen’, besloot Liz.

Lovey glimlachte. ‘Dank je wel.’ Haar glas glinsterde in het licht van de kaars. ‘Op ons. Op de vriendschap. Op de toekomst.’

Ze klonken met hun glazen, dronken op elkaar en namen hun plaatsen om de tafel weer in. Tess zocht iets in haar tas en haalde er een klein, vierkant pakje in goudkleurig papier uit. ‘Ik heb een cadeau voor ons allemaal.’

‘We hadden gezegd: geen cadeaus’, wierpen ze in koor tegen.

‘Dit is iets anders.’ Tess gaf het pakje aan Grace. ‘Aan jou de eer.’

‘Weet je het zeker?’ Grace keek de tafel rond.

‘Maak nou maar open’, drong Liz aan.

Grace trok het lint van de hoeken en scheurde het papier aan de achterkant voorzichtig los.

Liz rolde met haar ogen. ‘In vredesnaam, Grace. We hoeven dat papier niet voor het nageslacht te bewaren.’

‘Je weet maar nooit.’ Grace trok een plechtig gezicht en zette haar toneelstem op. ‘Dit zou wel eens een historische gebeurtenis kunnen zijn. Dit papier zou op een dag wel eens geld waard kunnen zijn, als herinnering aan onze laatste avond samen. Waarom zou het op een veiling ...’

‘Maak het nou maar gewoon open.’

Eindelijk had ze het papier eraf, maakte het doosje open en hield het cadeau omhoog zodat iedereen het kon zien. Het was een klein in leer gebonden boekje, donkergroen, met een in goud getekende lijntekening op de voorkant, een bankje in een park met daarnaast een lantaarnpaal en een klaterende fontein. ‘Het is een dagboek.’

‘Het is een kringdagboek’, verbeterde Tess haar. ‘We gaan allemaal verschillende kanten op, nu we zijn afgestudeerd. Ik heb naar een manier gezocht waarop we contact zouden kunnen houden. Iedereen schrijft erin, snap je, over wat er in haar leven gebeurt, en dan sturen we het de kring rond, zodat we allemaal kunnen lezen wat de anderen geschreven hebben. Zo wordt het een doorlopend verslag van ons leven en houdt het ons met elkaar verbonden.’

Er viel een stilte in de groep, alsof de woorden van Tess aan de oppervlakte gebracht hadden wat ze allemaal dachten. Bijna vier jaar lang hadden ze bij elkaar gewoond, elkaars tragedies en overwinningen meebeleefd. Ze hadden ruzie gemaakt en het weer bijgelegd, ze hadden samen hele nachten zitten studeren, elkaars werkstukken gelezen, elkaars vriendjes kritisch bekeken. Samen waren ze van onzekere tienermeisjes opgegroeid tot onafhankelijke jonge vrouwen.

Vier gouden jaren. En nu was het voorbij.

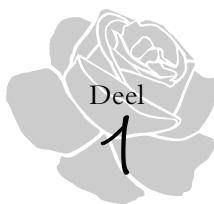
‘Ik wil graag dat we beloven’, zei Tess, ‘dat we allemaal in het dagboek zullen schrijven en het zullen doorsturen, dat we beloven elkaar niet uit het oog te zullen verliezen.’

‘En beloven dat we, wat er ook gebeurt, altijd eerlijk tegenover elkaar zullen zijn, dat we altijd elkaars beste vriendinnen zullen blijven’, voegde Grace eraan toe.

Lovey vulde de glazen nog eens bij uit de laatste fles die de ober had gebracht. ‘Een vriendschap zoals die van ons maak je maar eens in je leven mee’, zei ze. ‘We zullen die nooit kwijtra-ken.’

Ze hieven nogmaals het glas op elkaar, op de band die hen verenigde.

En deze keer nam Grace niet maar een klein slokje van de goudkleurige bubbels. Ze dronk het glas champagne helemaal leeg, tot de laatste druppel.

Grace

*Wat de waarheid ook zijn mag,
ze schuilt niet in dromen,
in verzinsels van een verlangend hart,
of brandende fabels uit een koortsachtige geest.*

*Wat geweest is, is een nevel over de bergen.
Wat geweest had kunnen zijn, zweeft net buiten ons bereik,
een droombeeld in de mist.*

*Wat is en wat nog komen gaat,
kan onze ziel pijn doen,
maar vasthouden aan de grote illusie
berokkent ons zo veel schade
dat we niet mogen hopen
daarvan nog te kunnen herstellen.*

Hardnekkige herinneringen

Heden

Grace Benedict was tweeënvijftig jaar en had er nog steeds een hekel aan naar de dokter te gaan. Maar deze keer had ze geen keuze. Twee weken geleden had een veel te lang uitgesteld mammoogram een verdacht plekje in haar rechterborst aan het licht gebracht. Het was waarschijnlijk niets, had de dokter haar gerustgesteld. Zeer waarschijnlijk gewoon een cyste. Vrouwen kregen die zo vaak. Na een biopsie met een naald en een hele serie andere onderzoeken hadden ze haar weer opgeroepen om de uitslagen te bespreken.

Nee, ze konden het niet telefonisch bespreken, had de verpleegkundige gezegd. Ze kon beter even komen om de dokter persoonlijk te spreken. Ze maakten een afspraak voor tijdens haar lunchpauze, met de belofte dat het niet langer dan een halfuur zou duren.

‘Gaat u zitten, mevrouw Benedict’, zei de jonge vrouw achter het glazen paneel bij de receptie. ‘De dokter komt zo bij u.’

Geen mevrouw, dacht Grace. Maar ze deed geen moeite om de receptioniste te verbeteren. In plaats daarvan liep ze weg van de balie en installeerde ze zich in een gebarsten plastic stoel in de

hoek van de wachtkamer. Rechts van haar huisvestte een borrelend aquarium, met een achterwand in een opvallende kleur blauw, verscheidene felgekleurde tropische vissen.

Grace pakte een oud nummer van *US News* met ezelsoren van de lage tafel en probeerde een jengelend kind een paar stoelen verderop te negeren. *Verkiezingsuitslagen nog onzeker*, stond op de omslag, de woorden in grote letters over foto's van George W. Bush en Al Gore heen gedrukt. En in kleinere letters daaronder: *Wat is er misgegaan in Florida?*

Grace gooide het oude tijdschrift terug op tafel, maar haar ogen bleven rusten op de woorden *Wat is er misgegaan?*

Ze peinsde over de vraag – eentje die haar al bijna dertig jaar achtervolgde. En er was maar één antwoord, dat eigenlijk helemaal geen antwoord was: *Alles*.

Dertig jaar geleden had ze nooit de toekomst kunnen voorzien die haar te wachten stond. Een toekomst vol fouten en diepe teleurstellingen en ...

Nou, daar kon ze maar beter niet aan denken.

Ze ging verzitten en bekeek vanuit haar ooghoek hoe de uitgeputte jonge moeder tevergeefs probeerde haar dochter te troosten. Het kleine meisje, dat misschien vijf of zes jaar was, nestelde zich op haar moeders schoot en jammerde zeurderig. 'Het komt allemaal goed', suste haar moeder, en ze duwde een vochtige lok haar weg van het voorhoofd van haar dochter. 'De dokter geeft je wel medicijnen, en dan komt het allemaal weer goed.'

Grace beet op haar lip en wendde haar ogen af. Was er maar zo'n medicijn, iets wat alles weer goedmaakte. Maar geen enkel wondermedicijn kon een leven repareren, en als zo'n wondermiddel al had bestaan, had ze het zich niet kunnen permitteren.

Een verpleegkundige die een roze schort met Beatrix Potter konijntjes erop droeg, kwam naar de deur met een klembord en keek de wachtkamer rond. 'Mevrouw Bennett?'

'Benedict', corrigeerde Grace. Toen richtte ze zich tot de jonge moeder. 'Tenzij u Bennett heet?'

De vrouw schudde haar hoofd. 'Whitlock', zei ze.

Grace stond op en liep naar de zuster toe. 'Ik neem aan dat u

mij dan bedoelt. Grace Benedict.' Ze glimlachte geforceerd. 'Net als de verrader.'

'Ook goed.' De zuster keek haar wezenloos aan en haalde haar schouders op. 'Volgt u mij maar.'

Grace volgde haar naar onderzoekkamer 3. 'Gaat u zitten', zei de verpleegkundige. 'De dokter komt ...'

'Ik weet het. De dokter komt zo bij me.'

Haar tweede poging om grappig te zijn had evenmin effect als de eerste. De zuster schoof het klembord in een plastic houder aan de muur en trok de deur dicht.

Bijna meteen nadat de deur was dichtgefallen, klonk er een zachte klop. De deurknop bewoog, en er kwam een man binnen. Hij was klein en donker, met dik, kortgeknipt zwart haar en diepliggende ogen. De naam *Sangi* stond in het rood op de zak van zijn witte doktersjas geborduurd. Grace had hem nog niet eerder gezien, maar er werkten heel wat artsen in de kliniek, en het was niet ongebruikelijk dat je steeds een andere kreeg.

'Goedemiddag, mevrouw Benedict', zei hij met precieze en kort afgebeten woorden. 'Ik ben dokter Butahali Sangi.' Hij bladerde in haar dossier. 'We hebben hier uw uitslagen.'

'Grace. Noemt u me alstublieft Grace.'

Hij glimlachte. 'Grace dan. Wil je zo vriendelijk zijn op de tafel te gaan zitten?'

Grace gehoorzaamde en klom op de hoge onderzoektafel. Het beschermende papier maakte een ritselend geluid onder haar dijen.

Dokter Sangi ging op een kruk met wiel'tjes zitten en kwam dichterbij. Even zei hij niets, maar concentreerde hij zich op het lezen van de uitslagen voor hem. Ten slotte keek hij op. Grote, donkere, vochtige ogen, die Grace deden denken aan een klein kwetsbaar wezen uit het bos.

'U hebt onlangs een mammogram gehad, klopt dat? Op 15 februari?'

Grace knikte. 'Ja.' Er trilde iets in haar maag, alsof een gekooide vogel tegen de tralies vloog. 'Is er iets mis?'

Sangi keek haar een minuut lang indringend aan. 'Het is nooit gemakkelijk zulk nieuws te vertellen.' Hij schudde zijn hoofd.

Ze ademde moeizaam uit. ‘Het knobbeltje. Het was niet gewoon maar een cyste.’

De dokter legde de medische gegevens opzij en raakte haar pols aan met zijn bruine vingers met vierkante toppen. ‘Is er misschien iemand die ik kan bellen? Uw echtgenoot? Een vriendin?’

De aanraking was kort, zacht, maar Grace had het gevoel alsof ze geraakt was door een draad waar stroom op stond. ‘Niemand.’ Ze ademde in en hief haar hoofd op. ‘Vertel het me allemaal maar onomwonden, dokter.’

‘Zoals u wilt.’ Hij reed naar achteren, streek met zijn hand door zijn haar, pakte het dossier weer en las: ‘U hebt wat volgens ons stadium vier van een uitgezaaide tumor is, met vertakkingen in de borstwand en de spieren tussen de ribben. We vermoeden dat ook lymfeklieren zijn aangetast, maar dat weten we niet zeker voordat er een operatie is uitgevoerd.’

Instinctief ging Grace’ hand beschermend naar haar borst. Ze keek naar haar vingers die om haar borst lagen, en er kwam haar een beeld voor ogen van een donkere en dreigende pijlintvis die zich in haar had geboord, en inktachtige tentakels die zich uitspreidden om haar romp binnen te dringen en naar haar inwendige organen probeerden te glibberen. Ze huiverde.

Dokter Sangi wachtte terwijl ze probeerde zich te vermannen. ‘Stadium vier’, zei ze ten slotte. ‘Hoeveel stadia zijn er?’

‘Vier.’

‘En behandeling?’

‘Ik ben maar zo vrij geweest dat met een specialist te bespreken. We kunnen inderdaad proberen het grootste deel van de tumor weg te halen’, zei hij. ‘Maar in dit stadium is het niet waarschijnlijk dat operatief ingrijpen alle kankercellen nog kan verwijderen. Er zijn wel aanvullende opties. Intensieve chemotherapie. Misschien bestraling. Beenmerg- of stamceltransplantatie.’

De pijlintvis verstevigde zijn greep, en heel even had Grace het gevoel dat haar longen waren ingeklapt. ‘Maar u kunt me wel beter maken’, zei ze, toen ze weer kon ademen.

‘In gevallen als dat van u hebben we het niet over genezen’,

reageerde Sangi met een zucht. ‘We hebben het over stabiliseren. We hebben het over tijd winnen.’

‘Hoeveel tijd?’

‘U wilt graag dat ik duidelijk ben’, zei dokter Sangi. Toen Grace knikte, ging hij verder. ‘Op z’n best een jaar, misschien twee. Misschien niet zo veel. We weten dat niet precies voordat er meer onderzoeken gedaan zijn.’ Hij draaide zijn handpalmen naar boven in een gebaar van berusting. Grace zag dat zijn handpalmen bleekroze waren, ook al was de bovenkant van zijn handen bruin. Even had ze het gevoel dat ze edele delen van hem had gezien, en ze bloosde van schaamte.

‘En wat zou dat jaar – als het al een jaar zou zijn – dan inhouden?’

‘In ieder geval radicale chemotherapie. Als we de tumor wat kleiner kunnen maken, daarna een operatie. Daarna nog nog meer chemo. En de andere opties die ik genoemd heb.’

‘Een borstamputatie, maanden van chemo en bestraling, ziekenhuis in en uit’, vertaalde Grace. Ze had het al eerder gezien. Ze kende de symptomen maar al te goed. ‘Voortdurende misselijkheid. Haaruitval. Gebrek aan energie. En geen enkele garantie.’

‘Ik ben bang dat u gelijk hebt.’ Sangi knikte.

‘En als ik ervoor kies niet behandeld te worden?’

Het gezicht van de arts verloor alle uitdrukking. ‘Pardon?’

‘Als ik hier straks wegga en dit niet laat behandelen – geen operatie, geen chemo, geen bestraling –, hoelang zou ik dan nog hebben?’

Een blik van begrip lichtte op in zijn ogen, een uitdrukking die veel leek op respect. ‘Het is onmogelijk dat te bepalen. Een paar maanden, misschien minder.’

‘Een paar maanden zonder pijn, zonder veranderd te worden in een voodoopop of lek geprikt en vol met medicijnen gespoten te worden.’

De dokter knikte. ‘U zou waarschijnlijk tot op het laatst weinig pijn hebben. Als arts zou ik u zeker niet aanraden ...’

‘Natuurlijk niet.’ Grace gleed van de onderzoektafel af en

legde een hand op dokter Sangi's schouder. 'Dank u wel voor uw openhartigheid, dokter. Dat waardeer ik meer dan u beseft.'

'Geen dank.' Toen glimlachte hij, waarbij zijn witte, gelijkmatige tanden afstaken tegen zijn donkere huid.

'Ik heb wat tijd nodig om na te denken', zei ze. 'Ik bel u wel.'

'Maar wel snel', waarschuwde de dokter. 'We hebben geen tijd te verliezen.'

Op een of andere manier slaagde Grace erin de rest van de dag op de automatische piloot door te komen – teruggebrachte boeken sorteren, ze weer op de planken zetten, nieuwe boeken catalogiseren die net binnengekomen waren – zonder gedachte of bedoeling. Niemand in de bibliotheek wist dat ze haar lunch had overgeslagen om naar de kliniek te gaan. Niemand had zelfs maar een vermoeden dat er misschien iets mis was. Grace Benedict, het trouwe stereotype, de onopvallende bibliothecaresse die zwijgend tussen de rekken door gleed, als een geestverschijning.

Maar toen ze om kwart over vijf naar huis reed, kon Grace niet voorkomen dat haar gedachten maar bleven cirkelen om de vraag die dokter Sangi had gesteld: 'Is er misschien iemand die ik kan bellen?'

Merkwaardig genoeg had ze geen gevoel van dreigend verlies, nu ze had gehoord dat ze zou sterven. Ze hing boven het tafereel als de ziel van een patiënt die tussen deze wereld en het hierna maals in zweeft en het allemaal onaangedaan gadeslaat. Voor het eerst in jaren ervoer ze duidelijke visie en nieuwe kracht, een stoot adrenaline in haar aderen en endorfine in haar hersenen. Ze wist heel zeker dat ze zich niet zou onderwerpen aan de 'procedures' die dokter Sangi had beschreven.

Ze voelde echter wel een overweldigende eenzaamheid.

Nee, er was niemand om te bellen. Geen enkele vriendin of minnaar, geen echtgenoot of ouder of kind, niemand die haar door dit moment van crisis heen zou kunnen helpen. Hoe was haar leven toch zo geworden?

Grace wist in haar hart het antwoord al toen haar geest de vraag nog aan het formuleren was. Diep in haar geheugen kon ze

de echo horen van een deur die dicht sloeg en vergrendeld werd, het geluid van een kerker die werd afgesloten nadat de rovers waren gekomen en vertrokken. Wat absurd, een lege ziel zo krampachtig te bewaken. En toch wist ze geen andere manier om te overleven, om de aanvallen van de onvermijdelijke pijn in het leven te beheersen.

Het was niet altijd zo geweest. Ooit had ze vriendinnen gehad, ooit was ze verliefd geweest en had ze weemoedige dromen gekoesterd over het soort leven dat andere mensen ook leken te leiden. Ze had vertrouwd, gelachen, haar hart opengesteld. Maar dat was allang niet meer zo.

Het was al meer dan twintig jaar geleden dat Grace Benedict verliefd was geweest, en toen had het vuur van de passie geen warmte en troost gebracht, maar een enorme vuurzee die haar vol littekens had achtergelaten, doodsbang om dichtbij te komen en zich nogmaals te branden. Op een paar momenten in het verleden had ze een aardig iemand ontmoet en besloten het nog eens te proberen, maar vervolgens was ze na het eerste afspraakje of de eerste kus weer in haar schulp gekropen.

Maar ze had wel een beste vriendin gehad. Jet. Evelyn Jetterly.

Ze hadden elkaar in de bibliotheek ontmoet, elkaar aardig gevonden en afspraken gemaakt om samen koffie te drinken en over boeken te praten. Geleidelijk aan rijpte hun intellectuele verwantschap tot iets persoonlijkers, een soort vriendschap en het gevoel bij elkaar te horen zoals Grace dat sinds haar studententijd niet meer had gekend. Bijna tien jaar lang hadden ze samen gelachen en gehuild, elkaar alles verteld, bijna alles. Ze hadden een hechtere band gehad dan zussen, en Grace was gelukkig.

Totdat ook Jet uit haar leven werd weggerukt.

Grace kon nog steeds voelen hoe de broze, benige handen van Jet de hare hadden vastgepakt, nog steeds haar uitgemergelde gezicht met de grote ogen en de droge, gebarsten lippen zien. In Jets geval was het baarmoederhalskanker geweest, en deze had haar zo snel weggenomen dat ze geen van beiden tijd hadden gehad om aan het idee te wennen. Ze was gewoon ... verdwenen.

Grace probeerde tevergeefs het beeld van Jet uit haar gedachten te verdringen. Ze wilde zich haar vriendin niet op die manier herinneren, maar het beeld bleef haar bij. Nu was het haar beurt, en er zou niemand aan haar bed zitten of haar hand vasthouden wanneer ze heenging.

Hoelang geleden was het al, vroeg ze zich af, dat ze aan de eettafel tegenover zich het gezicht van een ander mens had gezien? Maanden? Jaren? Soms at ze haar lunch uit een papieren zak wel eens samen met Marge, de parttime bibliotheekassistente, in de schaduw van de picknickplaats onder de bomen naast de bibliotheek. Maar dat kon je nauwelijks sociaal en gezellig noemen. Marge praatte onophoudelijk over het weer of stoppen met roken of haar huidige dieet of haar puberkinderen, en liet Grace nauwelijks ruimte om er een woord tussen te krijgen. Niet dat het ertoe deed. Grace vertelde sowieso nooit iets persoonlijks over haar eigen leven, en Marge leek nooit te merken – of er iets om te geven – dat hun gesprekken van één kant kwamen.

Terwijl ze terugkeek op de jaren sinds Jet was overleden, kon Grace maar nauwelijks verantwoorden hoe ze haar tijd had doorgebracht. Ze werkte, maakte ritjes in de auto naar de bergen, keek televisie, las vier of vijf boeken per week. In het weekend ging ze naar goedkope voorstellingen en dan zat ze alleen in het donker van de bioscoop, at popcorn van de Wal-Mart die ze in een plastic zak van thuis had meegenomen. Soms liep ze door het winkelcentrum om etalages te kijken. Dronk koffie op de Food Plaza. Kletste met mensen die ze van gezicht, maar niet bij name kende.

Nu had dokter Sangi de vraag gesteld en was Grace gedwongen geweest het antwoord onder ogen te zien. Er was niemand om te bellen. Ze kon morgen van de aardbodem verdwijnen, en niemand zou weten dat ze weg was, totdat er iemand naar de gemeente zou bellen om te klagen dat de bibliotheek in zijn wijk al een week niet open was.

Grace reed de oprijlaan met grind naast haar huis op, stapte uit de auto en liep over de steentjes om haar post te pakken. De late-

namiddaglicht was stralend blauw, en in de verte kon ze achter de daken van de huizen de bergtoppen zien die de zon vanuit het westen leek aan te raken. Grijs en groen en paars, vooruitstekend als ...

Als borsten, dacht haar hoofd plotseling zonder enige waarschuwing. Als jonge, stevige, gezonde borsten zonder kankercellen.

Grace wendde haar ogen af van het uitzicht en maakte haar brievenbus omslachtig leeg. Rekeningen. Altijd rekeningen. Een aanmaning van Carolina Power. Een bankafschrift dat, zo wist ze al zonder te kijken, onvoldoende saldo zou aangeven om alle schulden te betalen. En een creditcard. Een splinternieuwe Visa-card, met haar naam erop.

Wanneer had ze die aangevraagd? Ze kon het zich niet herinneren, en kon niet geloven dat iemand een creditcard kon toekennen aan een persoon die minder dan vijfentwintigduizend dollar per jaar verdiende, waarvan iedere cent opging aan huur, eten, autoreparatiekosten en andere levensbehoeften.

Jaren achtereen had ze van loonstrook naar loonstrook geleefd, en voortdurend de hete adem van de armoede in haar nek gevoeld, altijd bezorgd dat het geld niet toereikend zou zijn tot het einde van de maand. Heel af en toe, als ze wat extra geld in haar portemonnee had, stopte ze langs de kant van de weg en gaf ze een paar dollar weg aan de daklozen die hun dagen onder bruggen, en hun nachten in de plaatselijke opvangcentra doorbrachten.

Ze begreep het wel en gaf hun de schuld niet van hun ellende. Er zou maar een maand voor nodig zijn – twee op z'n hoogst – om iemand als Grace zelf op straat te zetten. Ontslag. Bezuinigingen. Ziekte ...

Ze schudde haar hoofd en duwde de onwelkome realiteit weg uit haar gedachten. Ze had zichzelf altijd voorgehouden dat je er weinig aan had stil te staan bij de vraag 'Wat als ...' En nu had het allergrootste 'wat als' aan de deur geklopt, niet zomaar voor een bezoekje, maar om bij haar te komen wonen in haar armoedige, benauwde kleine huisje.

Ze keek vol ongeloof naar de Visa-card, schoof die terug in de envelop en liep de twee kapotte treden naar haar voordeur op.

Het was een warme dag geweest, maar binnen was het huis donker en kil. Grace deed een paar lampen aan, liep toen naar de keuken, smeed de post op het aanrecht en deed de koelkast open. Een half tarwebrood, een paar eieren, een pak melk dat al een week geleden was opengemaakt. Een zak groene salade, de randen bruin en slijmerig.

Ze deed het kastje boven haar hoofd open en haalde er een blikje broccolisoepp à la crème uit van een goedkoop alledaags huismerk. Tranen sprongen in haar ogen, en ze smeed het blikje neer op het aanrecht. Belachelijk. Minder dan zes uur geleden had ze kanker als diagnose te horen gekregen, en hier stond ze nu te huilen omdat ze zich geen echte soep kon veroorloven!

‘Verdorie’, mopperde ze tegen het lege huis. ‘Ik zou willen ... Ik zou gewoon eens één keer ...’

Wat wilde ze eigenlijk? Dat ze leuke dingen kon hebben. Een huis met pasgeverfde muren en een behangrand. Meubels die niet bijna door hun poten zakten en gehavend waren. Een echt diner in een goed restaurant, met bloemen op tafel en kaarsen en wit tafellinnen.

Grace goot de soep in een pan, voegde er wat van de melk aan toe, die nog goed rook ondanks het overschrijden van de houdbaarheidsdatum, en deed twee boterhammen in het broodrooster. Toen het karige maal klaar was, zette ze het op de keukentafel en ging ze zitten met de rest van de post.

Rekeningen gingen, ongeopend, op een stapel. Daar zou ze later wel naar kijken. Ze legde het bankafschrift opzij om na het eten verder te bekijken. De gebruikelijke folders en reclame gingen rechtstreeks de vuilnisbak in. En daar onder op de stapel lag een bruine luchtkussenenvelop.

Grace schoof de soepkom opzij en pakte de envelop. Het adres van de afzender was in Arlington, Virginia. Het handschrift kwam haar vaag bekend voor, maar het was al zo lang geleden. Wel een jaar, dacht ze, of waren het het er twee?

Ze veegde het beboterde mes af aan een papieren servet, sneed

de envelop open en haalde de inhoud eruit. Een klein gebonden boek, versleten en verbleekt, met een gebroken rug en omgebo-gen hoeken. Op de voorkant was in het leer een nauwelijks nog zichtbare afbeelding van een park gedrukt: een bankje, een fon-tein, een lantaarnpaal.

Het kringdagboek was weer bij haar terechtgekomen.

Grace at haar lauwe soep op en betastte het dagboek terwijl bui-ten het keukenraam de duisternis inviel. Ze keek in het glas, en een spiegelbeeld keek naar haar terug. Een heel gewoon uitzien-de vrouw van middelbare leeftijd met peper-en-zoutkleurig haar, slecht geknipt, met rimpels van vermoeidheid om haar ogen en haar mond. Wie was deze vrouw? Niet de persoon die ze zich voorstelde te zijn. Zeker niet het meisje dat ze ooit geweest was, zo zeker van alles, zo vol hoop en dromen.

'We beloven elkaar niet uit het oog te zullen verliezen', hoorde ze de stem van Tess Riley in haar geheugen weerklinken.

En haar eigen meisjesachtige reactie, vol van gevoel en doel-gerichtheid: *'En we beloven dat we, wat er ook gebeurt, altijd eerlijk tegenover elkaar zullen zijn.'*

Tot zover alle goede voornemens.

Ze schoof het boek opzij toen bittere tranen in haar ogen prikten. Ze wilde niet lezen wat erin stond, wilde niet herinnerd worden aan het leven dat had kunnen zijn. Ze wilde dat gevoel van warmte, dat gevoel ergens bij te horen niet doen herleven, ge-voelens die ze toch nooit meer zou kennen.

Maar de herinneringen waren hardnekkig. Zelfs zonder de woorden te lezen of haar ogen te laten rusten op het vertrouwde handschrift dat de bladzijden vulde, riep het dagboek haar terug. Terug naar de persoon die ze dertig jaar geleden was geweest. Terug naar de vriendinnen aan wie ze beloofd had trouw te zijn.

En toen de nacht viel over de bergen, en de lamp boven de keukentafel een gele kring van licht op de bladzijden wierp, nam Grace Benedict het kringdagboek in haar handen en liet ze haar herinneringen bovenkomen.

De vraag van Pilatus

Herfstsemester, eerste jaar

‘Wat is waarheid?’, zei professor Alberta Wall met haar doordringende, hese stem. ‘Dat is de vraag die voor ons ligt, een vraag waar filosofen en theologen zich al duizenden jaren het hoofd over gebroken hebben.’ Ze keek de klas rond en kneep haar ogen samen achter de kleine, ronde brillenglazen in het metalen montuur. ‘Dus.’ Ze duwde de bril met haar magere wijsvinger omhoog langs haar neus. ‘Jullie gaan deze vraag beantwoorden, of dat in elk geval proberen. Maar wees niet bang, want je bent nooit alleen in je verwoede zoektocht naar samenhangend denken. We maken er een groepsopdracht van.’

Grace keek stiekem de klas rond. Een groepsopdracht. Geweldig. Niet een van de meisjes in haar studentenhuis, niemand met wie ze wel eens kletste, zat in de inleidende cursus van dr. Wall over filosofie. Grace kende een paar studenten van naam en had met hen gelachen en grapjes gemaakt over de excentrieke gewoonten van de professor, zoals het bord schoonmaken met haar handpalm en dan over haar neus wrijven. Maar wie zou ze kiezen om een klassenproject mee te doen? Ze kende niemand echt goed genoeg om een besluit te kunnen nemen.

Grace had al helemaal niet naar de UNCA willen komen. Ze was een meisje uit een kleine stad, en dus geschikter voor een kleine campus. Ze zou het prima gevonden hebben thuis te wonen en heen en weer te reizen naar de plaatselijke universiteit. Maar haar moeder had erop gestaan.

‘De universiteit is de ervaring van je leven’, had mama voor de honderdste keer herhaald. ‘De universiteit zal goed voor je zijn. Je zult een fantastische tijd hebben, geloof me nou maar. Studeren, leren, in een huis wonen met andere meisjes van je eigen leeftijd. Zo’n campus is gewoon – ik weet het niet – magisch of zo.’

Mama’s toon was weemoedig en euforisch geweest. Grace hoorde in haar stem de echo van een nostalgisch verlangen, een weerklink van lang vergane dromen en onvervulde wensen. En misschien vroeg Grace zich wel voor het eerst in haar leven af of haar moeder meer voor zichzelf in gedachten had gehad dan wonen op het platteland, getrouwd zijn en een kind opvoeden.

Maar ze had het niet gevraagd.

Grace had nooit zo’n hechte band gehad met haar moeder. Ze was zo ongeveer vanaf haar geboorte al een vaderskind geweest. Mama leek altijd afstandelijk en ver weg, een eiland dat nauwelijks zichtbaar was aan de horizon. Papa daarentegen was de grond waarop ze liep, de zon die haar verwarmde. Hij had een charmante glimlach, een hartelijke persoonlijkheid en een gevoel voor humor waarmee hij iedereen aan het lachen kreeg. Hij was niet knap, tenminste niet volgens de gangbare maatstaven voor filmsterren. Hij had een rond, jongensachtig gezicht, dunner wordend zandkleurig haar en een kuiltje in zijn kin, en als Grace objectief naar hem probeerde te kijken, deed hij haar een beetje denken aan een puppy van een golden retriever. Maar zelfs dan was hij gewoon onweerstaanbaar. Aandoenlijk, clownachtig, een beetje onhandig en absoluut vertederend.

Vreemd genoeg leek alleen haar moeder immuun voor de charmes van haar vader. Terwijl papa soepel en vrij en relaxed was, bleef mama altijd gedisciplineerd en afstandelijk, alsof ze bang was dat het kleinste beetje lichtzinnigheid haar atomen los zou schudden en ze helemaal uit elkaar zou vallen. Papa ontleende zijn

energie aan anderen, als een rechtstreekse transfusie, terwijl mama zich terugtrok in haar boeken en met meedogenloze gelatenheid het gezelschap van papa's enthousiaste vrienden verdroeg.

Altijd wanneer Grace als kind nadacht over opgroeien en trouwen, was papa het soort man op wie ze zich voorstelde dat ze verliefd zou worden. Ze begreep helemaal niets van haar moeders afstandelijke houding, en wanneer mama het had over het 'grote avontuur' van het gaan studeren, had Grace de vage indruk gekregen dat mama zelf niets liever zou willen dan ontsnappen naar de academische wereld en er nooit meer uit weggaan.

Misschien zou het avontuur van de intellectuele zoektocht mama voldoende bevredigd hebben. Maar het was niet genoeg voor Grace. Ze vond de lessen over het algemeen leuk, net als de meisjes in haar huis. Ze bleven laat op, kletsten en lachten en deden alsof ze studeerden, maar er was nog niemand met wie het echt klikte. Ze dacht dat het gewoon wat tijd zou kosten.

Het grootste probleem was dat Grace' vriendinnen op de middelbare school voor het merendeel mensen waren geweest die ze al kende vanaf de kleuterschool. Ze had niet het gevoel dat ze zichzelf moest bewijzen om door hen geaccepteerd te worden. Ze had geweten waar ze thuishoorde. Nu moest ze, op de universiteit, weer helemaal opnieuw beginnen, en het was niet zo gemakkelijk als mama haar had doen geloven.

Grace dwong haar gedachten terug te keren naar het heden. De professor was weer aan het woord.

'Oké,' zei ze, 'hoeveel van jullie hebben ooit Aristoteles gelezen? Plato? Kierkegaard? Sartre?'

Niemand bewoog. Professor Wall schraapte haar keel. 'Precies wat ik vermoedde. Oké, we maken het wat gemakkelijker. Hoeveel van jullie hebben ooit de Bijbel gelezen?'

Bijna iedereen stak een hand op, maar de meeste studenten leken niet op hun gemak en aarzelden, alsof ze bang waren dat Wall hun ter plekke zou vragen een preek te houden.

'Nou, mooi. Een fascinerende verzameling mythen.' Dr. Wall trok een wenkbrauw op.

Grace' hoofd schoot omhoog. Ze was niet bijzonder gods-

dienstig, maar ze was in het zuiden geboren en getogen, midden in de Bible Belt, en ze had nog nooit – nooit – iemand over de Bijbel horen spreken als een ‘verzameling mythen’. Mensen legden in de rechtszaal de eed af op de Bijbel, zwoeren erbij op straat, citeerden eruit vanaf het politieke spreekgestoelte, schreven hun huwelijksdatum en de geboortedata van hun kinderen er voorin in. Sommigen stoffen hem zelfs af en namen hem op zondag mee naar de kerk. Zelden leefde iemand naar de leer van de Bijbel, maar als ze het gezag ervan al bekritiseerden, ze hielden hun ketterijen voor zich.

En niemand in het zuiden noemde de Bijbel ooit een ‘mythe’.

Dr. Alberta Wall kwam duidelijk niet uit het zuiden.

Als iemand anders haar beschamende fout al had opgemerkt, niemand deed zijn mond open, en de professor ging verder.

‘Misschien lijkt dit verhaal jullie relevanter dan Aristoteles of Plato.’ Ze pakte een versleten zwart boek van het bureau en bladerde erin. ‘Iemand ooit gehoord van Pontius Pilatus?’

Een paar handen gingen omhoog, en een jongen op de tweede rij met een pukkelig gezicht reageerde. ‘Hij was de, eh, de gouverneur of rechter of zo, degene die Jezus veroordeeld heeft.’ De jongen boog zijn hoofd. ‘Dacht ik.’

‘Precies. Het verhaal zegt dat toen Jezus terechtstond, zijn rechter Pontius Pilatus een vrij belangrijke vraag opwierp. Pilatus vroeg hem: ‘Wat is waarheid?’

Ze sloeg het boek weer dicht en liet het met een dreun op het bureau vallen. Alle hoofden keken op, en achteraan begon iemand nerveus te lachen.

‘Wat is waarheid?’, herhaalde de professor, en ze keek de zaal rond. ‘Pilatus stelde de vraag, maar Jezus antwoordde niet. En nog steeds klinkt de vraag door de eeuwen van filosofische debatten heen.’ Haar stem werd tot een fluistertoon, en ze articuleerde ieder woord: ‘Wat – is – waarheid?’

Ze hield een getypte lijst omhoog, liep toen naar de muur en prikte het papier op het prikbord naast de deur. ‘Dit is jullie opdracht om aan te werken tussen nu en komende dinsdag’, zei ze met haar rug nog steeds naar de zaal toe. ‘Ik heb jullie in groepen

van vier ingedeeld, en nee, meneer Jacobs, u mag niet in de groep bij mevrouw Summers.'

Iedereen begon te giechelen. De ontluikende romance tussen Cal Jacobs en Evelyn Summers was al snel het onderwerp van gesprek geworden op de campus. Grace had hen zelfs op de achterste rij zien flikflooiën wanneer dr. Wall met haar rug naar hen toe stond om iets op het bord te schrijven. Blijkbaar had dr. Wall het ook gezien, of zat er een mol in de klas.

'Ik heb jullie zelfs met opzet ingedeeld met mensen die je hoogstwaarschijnlijk niet kent', vervolgde ze, en ze keek de studenten weer aan. 'Filosofie wordt geboren uit meningen die verschillen, niet uit overeenstemming. In de komende paar dagen zullen jullie samenwerken met anderen in jullie groepen, en jullie zullen een antwoord moeten zien te vinden op de vraag van Pilatus. Vanaf aanstaande dinsdag krijgt iedere groep tien minuten om tegenover de klas verslag te doen van hun bevindingen.'

Iemand ergens achter in de klas zwaaide met zijn hand. 'U wilt van ons een antwoord op een vraag die Jezus niet kon beantwoorden?'

'Precies.' Dr. Wall glimlachte slinks. 'Zo moeilijk kan het niet zijn. Jullie zijn met zijn vieren, en Hij was maar alleen.'

Een meisje op de voorste rij dat eruitzag als een studiebol, keek fronsend naar haar schrift. 'Volgende week dinsdag staat er een tentamen gepland.'

Professor Wall sloeg haar armen over elkaar en glimlachte opnieuw listig. 'Dit is jullie tentamen. Het telt voor een kwart mee bij jullie eindcijfer. Dus werk er serieus aan.'

Te midden van geroezemoes vol ongeloof pakte ze haar aktetas. Ze stopte de Bijbel erin en liep de deur uit.

Aan een rechthoekige tafel in de vergaderruimte van de bibliotheek zat Grace met haar handen in haar schoot en haar ogen gericht op het gehavende houten tafelblad. Iemand had 'Peter is op Ginger' in de vernislaag gekrast.

Om de tafel zaten nog drie studenten uit de klas van dr. Wall. Naar hun uiterlijk te oordelen waren ze stuk voor stuk Gingers,

meisjes die jongens wel konden inspireren tot vandalisme als liefdesverklaring.

‘Oké’, zei een van hen, een slanke blonde jongedame, een echt stereotype. ‘Laten we maar eens aan de slag gaan. Ik moet om vier uur oefenen als cheerleader.’

Grace had altijd al stiekem vermoed dat natuurlijk blond haar hersencellen door osmose liet ontsnappen. Die theorie verklaarde veel. Nu had ze ook nog tastbaar bewijs.

‘Ik vind dat we elkaar eerst moeten leren kennen’, zei een tweede meisje. ‘Ik heet Tess Riley. Ik ga literatuur doen als afstudeerrichting, en creatief schrijven als bijvak.’

Tess was aantrekkelijk, zag Grace, maar niet op de manier van een blonde stoot. Ze had prachtig roodbruin haar en bruine ogen, en droeg een spijkerbroek en een blauw UNCA-sweatshirt dat zo nieuw was, dat er nog vouwen in de mouwen zaten.

‘Liz Chandler’, zei de derde om zich voor te stellen. ‘Ik doe politieke wetenschappen en psychologie en ga daar hopelijk ooit in afstuderen.’

Liz droeg een zwarte broek en een zwart shirt, had kort donker haar en verbazingwekkend blauwe ogen achter een bril met een licht montuur. Ze deed Grace denken aan een beatnik uit de jaren vijftig, iemand die op een motor langs de Pacific Coast Highway hoorde te scheuren met Jack Kerouac.

Alle ogen richtten zich nu op Grace, en ze stelde zich voor. ‘Ik ben Grace Benedict. Heb nog niet besloten welke afstudeerrichting ik kies’, zei ze. ‘Ik houd ook van literatuur’, zei ze met een blik in de richting van Tess. ‘Maar ik ben geen schrijver, en ik zie mezelf niet als docent werken. Het zal uiteindelijk waarschijnlijk wel bibliotheekwetenschappen worden of zo.’

De blondine rolde met haar ogen. ‘Oké, als we nu genoeg theekransgebabbel gehad hebben, kunnen we aan de slag.’

Tess keek naar Grace, grijnsde en knipoogde. Grace kreeg een warm gevoel vanbinnen en glimlachte terug. ‘Vind je niet dat jij je ook moet voorstellen?’, zei Tess tegen de blondine.

Het meisje keek haar nog eens goed aan, alsof ze niet kon geloven dat er ook maar iemand op de campus rondliep die niet wist

wie zij was. Toen brak de façade, en lachte ze vol zelfspot. ‘Sorry. Ik wou niet als een bitch overkomen, hoor. Ik ben Amanda Love. Mijn vrienden noemen me Lovey.’

Liz gniffelde. ‘Dat kun je niet menen.’

Grace verwachtte half dat Lovey zich beledigd zou voelen, maar in plaats daarvan giechelde ze. ‘Ik ben bang van wel. Erg, hè?’

Tess schudde haar hoofd. ‘Bij mij is het nog erger. Mijn echte name is Contessa.’

‘Nee!’ Liz onderdrukte een proestende lach.

‘Ja.’

‘Wat dacht je moeder wel?’

‘Geen idee’, zei Tess. ‘Misschien dat ik eruit zou zien als Lovey wanneer ik groot zou zijn en de volgende prinses Gracia zou worden.’ Ze grinnikte. ‘We moeten allemaal zo met onze kleine teleurstellingen zien te leven, denk ik.’

Iedereen lachte. Ze gierden totdat ze pijn in hun zij kregen, en de bibliothecaresse in de deur verscheen om hen op een neerbuijgende fluistertoon te vragen of ze alsjeblieft wat rustiger konden werken.

Tess droogde haar ogen. ‘Grace, je moet beloven dat je niet zo’n soort bibliothecaresse zult worden.’

Grace nam een hooghartige pose aan en trok haar mond tot een streep, alsof ze een zure citroen geproefd had. ‘Het is erfelijk, vrees ik’, zei ze hees, als exacte imitatie van de bibliothecaresse. ‘Bij mijn geboorte al vastgesteld. We hebben het allemaal, en als we het niet hebben, krijgen we injecties tijdens het eerste semester, als we willen afstuderen.’

De meisjes begonnen weer te lachen, op een manier die haar het gevoel gaf erbij te horen. En in hun gelach klonk de belofte door dat ze toch iets van haar vader in zich had, en dat de universiteit toch best wel eens een geweldig avontuur zou kunnen worden.

De bespreking over de vraag van Pilatus waarmee ze een week bezig waren, benadrukte op z’n minst de diversiteit aan gezichts-

punten binnen hun studiegroepje. Grace begon hen te beschouwen als de vier hoeken, of de vier windstreken.

Tess was het noorden, met haar hoofd in de stratosfeer, hoog in de ijle lucht van creativiteit en metafoor. ‘Schoonheid is waarheid, en waarheid schoonheid’, citeerde ze Keats. ‘Dat is alles wat ge op aarde weet, en alles wat ge weten moet.’

Lovey was het zuiden, realistisch en praktisch, met haar wortels in de rode klei van Georgia. Ze bleek helemaal geen dom blondje te zijn, zoals Grace had verwacht. ‘Wat mag dat in vredesnaam betekenen?’, zei ze. ‘Waarheid is wat echt is, wat ... nou ja, waar is. Waarheid is wat je kunt zien en voelen en weten. Ze kan niet precies gedefinieerd worden.’

‘Maar we moeten het juist definiëren’, redeneerde Liz, de dissident. Grace beschouwde haar als het westen, de pacifist, de radicaal, zo ver links als je maar kon komen. ‘Waarheid zit binnen in ons’, verzekerde Liz. ‘Het is niet iets aan de buitenkant. Waarheid gaat om wat we met ons leven doen om een positieve invloed op de wereld te hebben. Ze is voor iedereen verschillend. Er bestaat niet zoiets als absolute waarheid.’

En Grace zelf – oost op het kompas, rechts op de politieke schaal – deed een duit in het zakje. ‘Wat is dat citaat ook weer, iets over de waarheid kennen en de waarheid die ons vrijmaakt?’

Liz begon binnensmonds te mompelen, en Grace dacht dat ze de woorden ‘bijgelovig gezwets’ opving. Maar Tess keek Grace vol interesse aan. ‘Wat denk je dat het betekent?’

Deze keer deed Liz geen moeite om haar minachting te verbergen. ‘Zonder al die abracadabra, alsjeblieft.’

Grace draaide zich om. ‘Hé, dr. Wall heeft Jezus aangehaald, en je hebt haar niet beschuldigd van bijgelovig gezwets.’

Liz grijnsde. ‘Weet ik, maar zij gaat over de cijfers. Bovendien heeft ze niet Jezus, maar Pontius Pilatus aangehaald.’

Grace rolde met haar ogen. ‘Oké. Dus wanneer je meedoet aan de presidentsverkiezingen, citeer je gewoon Pilatus en kijk je hoe ver je dan komt.’

Nu lachte Liz hardop. ‘Oké, ik geef toe. Wat denk jij dan dat het betekent, Grace? Dat over de waarheid kennen en vrij zijn.’

‘Misschien betekent het dat waarheid ons ertoe in staat stelt mensen te worden zoals we bij onze schepping bedoeld waren.’

‘Dat is het!’, grijnsde Tess. ‘Dat is ons punt van overeenkomst!’

Ze begon op een schrijfblok te krabbelen. Toen stak ze na een paar minuten haar hand op en begon voor te lezen:

‘Waarheid is de kern van de menselijke ervaring, het middelpunt dat ons in balans en in het gareel houdt, het brandpunt dat ons verbindt met alles waaraan we waarde hechten. Ze draagt velerlei namen – geloof, schoonheid, liefde, gerechtigheid –, maar hoe we haar ook noemen, hoe we haar ook ervaren, ze is de bron van betekenis en het doel in ons leven.’

Ze leunde achterover en ademde moeizaam uit. ‘Is dat het zo ongeveer?’

Liz pakte het blad en bestudeerde het even, waarna ze knikte. ‘Klinkt goed volgens mij, vooral het beeld van het brandpunt dat ons verbindt met alles waaraan we waarde hechten. Het specificeert het belang van waarheid, zonder haar te beperken tot een specifieke godsdienst of filosofie.’

‘Dat van die verschillende namen spreekt mij wel aan’, zei Liz instemmend. ‘Het biedt mensen de ruimte om op verschillende manieren bij hun eigen waarheid te komen – spiritueel, artistiek, sociaal, persoonlijk – en erkent tegelijkertijd dat zich te midden daarvan een gemeenschappelijke werkelijkheid bevindt die ons met elkaar verbindt.’

Tess gaf het papier aan over de tafel. ‘Wat vind jij, Grace? Kun je deze definitie van waarheid onderschrijven?’

Grace las het een paar keer door. ‘Ik stem ermee in.’ Ze keek de tafel rond. ‘Dit is een hele ervaring geweest. Ik ben nooit gezichtspunten tegengekomen die zo sterk verschilden van de mijne. Vooral dat van jou, Liz.’

‘Ik weet het. Ik ben nou eenmaal een door de wol geverfde heiden.’

Grace giechelde. ‘Mooi, en je bent er nog goed in ook.’ Ze wendde zich tot de anderen. ‘Het was ontzettend leuk. Een uitdaging.’

‘Geweldig om te horen’, zei Liz. ‘Want ik denk dat jij de

woordvoerder van onze groep moet zijn. En ik denk dat jij het proces moet beschrijven van de manier waarop we tot deze definitie gekomen zijn.’

‘Waarom ik?’

Liz grijnsde. ‘Omdat Tess de stelling heeft geschreven, en Lovey en ik geen flauw idee hebben hoe we daarop zijn gekomen.’

Grace typte de definitie van Tess uit en prikte die met een punaise op de boekenkast boven haar bureau. Ze besteedde drie uur aan het schrijven van het verslag. Toen de cijfers bekend werden gemaakt, hadden ze allemaal een negen gekregen.

Maar voor Grace was de verbinding die zij vieren met elkaar hadden gelegd, veel belangrijker dan het cijfer voor filosofie. Misschien waren ze dan als de punten op een kompas, en wezen ze alle vier een andere richting op, maar een bepaalde magnetische kracht hield hen bijeen. En toen Lovey aan het einde van het studiejaar een klein huisje op loopafstand van de campus vond en hen allemaal uitnodigde om dat samen met haar te huren, zei Grace zonder ook maar een moment te aarzelen ja.

inspiratie en ontspanning
voor elk moment

Penelope J. Stokes ♦ BELOFTE

Grace heeft al haar hele leven een hechte vriendschap met Liz, Tess en Lovey. Ze houden contact via een rondgaand dagboek. Wanneer bij Grace borstkanker wordt geconstateerd, nodigt ze haar vriendinnen uit voor een weekend samen.

Het leven van Grace gaat niet over rozen. Haar vader komt om door een ongeluk en ze komt een waarheid over hem te weten die ze eigenlijk niet wilde kennen. Woede en onbegrip domineren Grace' dagen, tot ze verliefd wordt. Maar ook dat loopt op een teleurstelling uit. Grace raakt door alle tegenslag zo beschadigd, dat ze besluit te vluchten in een fantasie.

Op papier creëert ze een ander leven, waarin ze gelukkig getrouwd is. Pas zodra haar vriendinnen langskomen, komt het ware verhaal op tafel. En ze blijkt niet de enige te zijn die het papier niet eerlijk alles toevertrouwd.

Een indrukwekkend verhaal over de kracht van vriendschap voor het leven!

Penelope J. Stokes schrijft prachtige romans over vrouwen. Realistische verhalen over het leven, de liefde en het geloof. Eerder verschenen van haar *Memories* en *Flessenpost*.

NUR 302

ISBN 978-90-5977-547-3

9 789059 775473

redrose ROMAN

www.kok.nl